

KRONIKA OBCE KAČICE 1932–1939

DAVID HUBENÝ

Kroniky jakéhokoliv druhu patří k vděčným pramenům, které leckdy zachytí skutečnosti a souvislosti z ostatních pramenů nezjistitelné, nebo úmyslně nezdůrazňované či přímo tajené. To se týká i obecních kronik, jejichž psaní je již téměř sto let povinností každé obce republiky. Bohužel, tato povinnost není vyžadována pod podmínkou sankce a obecní kronikář, zhusta úd obecní správy nebo přímo člen jejího vedení, musí své texty předkládat ke schválení, tudíž i u tohoto pramene, jako každého jiného, musí mít badatel na paměti, že obecní samospráva těžko připustí cokoliv nevhodného. Čtenář je tak ochuzen o popisy půtek na zasedání rady či zastupitelstva, vzájemné urážky, osočování nebo šeptandu o korupčním jednání či milostných výbojích toho kterého obyvatele obce. Vedení obce totiž povětšinou touží předkládat budoucím čtenářům harmonicky milý příběh laskavých dějin, dobrotivých předků a řady úspěchů.

Neoficiální kroniky zachycující život ve všech podobách se zřídka sice také někdy vyskytují, ale události a skutečnosti v nich jsou mnohdy nepublikovatelné – cožpak lze např. v dějinách obce zmínit, že za okupace fungovala mezi mužským obyvatelstvem obce známá a využívaná nymfomanka, jejíž muž byl pracovně nasazen v Třetí říši?

Se všemi naznačenými omezeními však kroniky představují pravidelné a strukturované záznamy, v nichž se zájemce dozví základní informace o počasí, počtu obyvatelstva, hospodářské situaci, kulturních podnicích a investičních akcích, jakož i dalších záměrech dané obce. Pro pisatele dějin malých obcí a městeček je to často první a někdy jediná souhrnná práce uvádějící badatele do tématu, kdy se dozví, které problémy obec trápily, a na základě toho se může nasměrovat v dalším bádání na věcně příslušné archivní soubory.

Kroniky jsou sice důležité, ale bez konfrontace s dalšími prameny je to jen ojedinělý soupis informací, jakkoliv hodnotný. Je proto škoda, že obce, ale třeba i spolky a instituce, na vedení kronik, byť ideologicky pokřivených, nedbají.

Kronika středočeských Kačic, jejíž edici připravil Lukáš M. Vytlačil, je v mnoha ohledech dobrým příkladem výše uvedených skutečností. Již fakt, že obec navzdory legislativě přijaté na počátku první republiky zahájila psaní své kroniky až na počátku let třicátých, ochuzuje čtenáře, ale i obyvatele obce, např. o postřehy týkající se generální stávky z prosince 1920. Kačice tehdy náležely do politického

okresu Slaný, jenž patřil právě k těm politickým okresům, kde byla vládou vyhlášena mimořádná opatření, neboť celkově nevydařená generální stávka zde našla mimořádnou podporu. Stejně tak je škoda, že se nedochovala zpráva o přijetí mobilizační vyhlášky a její realizace v roce 1921, nebo líčení politického kvasu ohledně vzniku a fungování Komunistické strany Československa, popř. událostí vztahujících se k hornickým stávkám.

Tato omezení se sice pokusil pisatel kroniky nahradit retrospektivním pohledem, ale psal v době, kdy mnohé z předchozího vývoje bylo ovlivněno probíhající hospodářskou krizí, jakož i nástupem nacistů k moci v sousedním Německu. V obci samotné se však prožívaly každoroční žně, svátky (Husovy oslavy, 28. říjen atd.), jednotlivé volby (obecní, zemské, do Národního shromáždění, ale třeba i do místní školní rady), jakož i otázky spojené se školstvím. Registrovaly se rovněž celostátní události, např. volba prezidenta Edvarda Beneše.

K asi nejzajímavějším zápisům patří zmínka o zajižďce prezidenta Tomáše Garrigue Masaryka, při níž se prezidentův kůň lekl a spadl, přičemž zalehl jednu nohu svého jezdce. Svědci události pomohli vyprostit prezidenta, který se omyl v nedalekém mlýně a na prosbu prezidenta se nehoda nevyšetřovala, ani nepublikovala v tisku.

S ohledem na celkový význam Kačic se badatel nedozví žádné převratné informace, ale při práci s jinými kronikami bude mít představu, s čím může počítat, event. bude zde dílo, s nímž lze studovanou kroniku porovnat a srovnat. Po ediční stránce Lukáš M. Vytlačil odvedl poctivou a kvalitní práci.

Vytlačil, Lukáš M. (ed.): Kronika obce Kačice 1932–1939, Togga. Praha 2019, 118 s.